

HÄRRYDA KOMMUN
kommun@harryda.se

2024-04-25

1 (18)

Dnr- SI 2023:8728

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Hällingsjöskolan F-6 i Härryda kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Hällingsjöskolan F-6* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Hällingsjöskolan F-6* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla sin analys av skolenhetens samlade resultat och tydligt sätta dessa i relation till de förutsättningar lärarna får och till undervisningens genomförande.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning, och utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp lärarnas bedömning och betygssättning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på samt ge samtliga undervisande lärare förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **13 december 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:8728) i de handlingar som sänds in. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Hällingsjöskolan F-6* leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Skolinspektionens granskning visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka och ser till viss del till att det bedrivs ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen även om detta arbete och syfte med övriga möten kan tydliggöras. Vidare pågår ett arbete för att se till att arbets- och förhållningssätt är kända och tillämpas av all personal men är ännu ej förankrat. Det saknas ett systematiskt och strategiskt jämställdhetsarbete som rektor leder. Även om rektorn har en tydlig struktur för att fördela resurser på skolenheten och följa upp resursfördelningen kontinuerligt så är rektorns uppföljning och analys av kunskapsresultat och värdegrundsarbetet otillräcklig. Därmed finns en risk att eventuella behov inte uppmärksammas.

Ledning och organisation

Skolinspektionens granskning visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka och ser till viss del till att det bedrivs ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen även om detta arbete och syfte med övriga möten kan tydliggöras. Vidare pågår ett arbete för att se till att arbets- och förhållningssätt är kända och tillämpas av all personal men det är ännu inte helt förankrat. Enligt inskickad dokumentation och intervjuer träffas lärarna varje vecka enligt ett rullande schema i olika konstellationer som exempelvis i arbetslag samt vid gemensamma konferenser. Rektorn säger emellertid att mötesstrukturen och syftet med mötena behöver kommuniceras så att det blir tydligare vad som förväntas av lärarna vid de olika mötena. Även lärarna uppger att mötenas syften inte alltid är tydligt och att innehåll vid möten som syftar till ett kollegialt lärande ibland prioriteras bort eller så uteblir det kollegiala lärandet. Det är inte alltid tydligt vad de kommit fram till när det gäller vad som ska tillämpas i undervisningen. Rektorn ser att de på skolenheten har kommit en bit i att utveckla det kollegiala lärandet och att olika insatser genomförts men att de också behöver utveckla metoder för att se hur det kollegiala lärandet ger ett avtryck i undervisningen. Exempelvis genom att lektionsobservationer riktas mot utvecklingsarbetet. Rektorn säger också att elevhälsans arbete i förhållande till lärarnas arbete behöver bli tydligare när det gäller syfte och förväntningar på kollegial samverkan. Lärarna och rektorn tycker överlag att uppdrag och mandat för roller och

grupper på skolan är tydliga men att exempelvis förutsättningarna för trygghetsgruppens arbete kan förtydligas. Exempelvis har deltagarna i gruppen inte gemensam tid för planering och genomförande av gruppens uppdrag. Det finns också enligt lärarna och rektorn ett visst behov av att förtydliga en del av skolenhetens gemensamma arbets- och förhållningsätt. Exempelvis saknas en samsyn bland samtlig personal när det gäller arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd samt frånvarorapportering.

Jämställdhetsarbete

Av Skolinspektionens granskning framkommer att det på skolenheten saknas ett strategiskt arbete med jämställdhet. Av intervjuer och inskickat material framkommer att rektorn gör en uppföljning av flickors och pojkars kunskapsresultat och att de diskuterat varför flickor generellt har en högre måluppfyllelse i många ämnen, men att de inte kommit fram till någon särskild åtgärd i förhållande till detta. Även om förslag har lyfts om att se över hur flickor och pojkar bemöts i undervisningen har ännu inte några sådana insatser genomförts.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn skaffar sig en viss bild av verksamheten genom att följa upp och analysera vissa ämnen, och vidtar förbättringsåtgärder. Samtliga ämnen och värdegrundsuppdraget omfattas dock inte av uppföljningen vilket begränsar rektorns möjlighet att identifiera eventuella behov som finns. Av inskickat material och intervjuer framgår att elevernas kunskapsresultat i svenska, engelska och matematik följs upp och analyseras i slutet av respektive läsår genom att rektorn tillsammans med lärare går igenom resultat efter arbete med bedömningsstöd, kartläggningsmaterial och resultat på nationella prov och genom att lärarna får frågor att ta ställning till i samband med analys av resultaten i ämnena. Rektorn har tillsammans med personalen identifierat att det finns ett behov på skolenheten att utveckla matematikundervisningen bland annat när det gäller problemlösning. När det gäller uppföljning och analys utöver ämnena svenska, engelska och matematik så saknas en sådan uppföljning och rektorn ser att det finns behov av att följa upp kunskapsresultaten även i övriga ämnen. Rektorn följer upp undervisningens genomförande och dess kvalitet i samtal med lärarna i medarbetarsamtal och vid lektionsobservationer som rektorn gör hos var och en av lärarna. Rektorn vidtar också vid behov åtgärder för att utveckla undervisningen, ett exempel på detta är att enskilda lärare får möjlighet till handledning. Rektorn uppger att hen på sikt vill utveckla uppföljningen av undervisningen så att den tydligt är styrd till att följa upp undervisningen i förhållande till skolenhetens utvecklingsmål. Rektorn säger att hen

har diskussioner med lärarna om skolans värdegrundsuppdrag och att hen är trygg med att lärarna arbetar med värdegrundsfrågor i undervisningen men att arbetet inte följs upp på ett systematiskt sätt. Fördelningen av lärarresurser och övriga personalresurser samt klassrum baseras bland annat på elevernas behov, lärarnas behörighet och kompetens. Rektorn följer upp lärarnas förutsättningar att genomföra en god undervisning och att resursfördelningen är ändamålsenlig samt att personalresurserna används utifrån elevernas faktiska behov. Om behoven förändras gör rektorn andra prioriteringar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla sin analys av skolenhetens samlade resultat och tydligt sätta dessa i relation till de förutsättningar lärarna får och till undervisningens genomförande.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn visserligen följer upp vissa kunskapsresultat, men det saknas en analys över samtliga kunskapsresultat i förhållande till undervisningens genomförande samt en uppföljning av hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Att rektorn inte i alla ämnen gör en analys av kunskaps- och värdegrundsuppdraget i förhållande till undervisningens genomförande medför en risk för att eventuella utvecklingsområden förbises.

Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, analysera och utveckla utbildningen. Rektorn behöver således följa upp elevernas resultat, undervisningens genomförande och förutsättningar för undervisningens genomförande för att skaffa sig ett underlag för analys. Med utgångspunkt i orsaksanalysen behöver rektorn vidare besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder. Att utgå från orsaksanalysen innebär att insatserna är behovsanpassade för skolenhetens verksamhet.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar analysen av skolenhetens resultat genom att analysera hur olika resultat samvarierar med den undervisning som bedrivs samt andra förutsättningar som skolenheten har. Variationer och skillnader mellan elevgrupper, klasser, ämnen och kön behöver belysas och sättas i relation till undervisningens kvalitet samt andra förutsättningar för undervisningens genomförande. Det är viktigt att söka förklaringar och orsaker till varför måluppfyllelsen ser ut som den gör och synliggöra vilka åtgärder man bör vidta för att förbättra resultaten. Analysen bör således ge en bild av både vilka framgångsfaktorer och utvecklingsbehov som finns. I analys- och utvecklingsarbetet behöver såväl rektor,

lärare som elevhälsa vara delaktiga. Rektorn behöver även fatta beslut om utvecklingsinsatser som ska genomföras, utifrån de behov man uppmärksammat, och tillsammans med personalen följa upp att dessa får avsedd effekt. Insatserna kan därmed också utjämna eventuella skillnader inom skolenheten, mellan lärare, ämnen, årskurser och kön. En del av ett utvecklingsarbete kan vara att se till att lärare ges kompetensutveckling med utgångspunkt i de identifierade behoven, eller att justera organisationen för att möta de behov som uppmärksammas.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Undervisningen är i stor utsträckning varierad, strukturerad samt innehåller ett aktivt lärarstöd. Undervisningen stärker också elevernas motivation och lärarna förmedlar till stor del höga förväntningar på eleverna. Lärarna anpassar undervisningen i hög grad till elevernas behov. Eleverna ges möjlighet att ta ansvar för sitt egna lärande och de ges strategier för detta i undervisningen. Eleverna får möjlighet att ha inflytande över planeringen och genomförandet av undervisningen samt utvärdera genomförd undervisning.

Struktur, variation och aktivt lärarstöd

I granskningen framkommer att undervisningen på ett välfungerande sätt är varierad, strukturerad samt innehåller ett aktivt lärarstöd. Av inskickad dokumentation, intervjuer och lektionsobservationer framkommer att det på skolenheten finns ett gemensamt förhållningssätt när det gäller planering av och struktur i undervisningen som ska leda till igenkänning, trygghet- och studiero för eleverna. Lärarna visar och går igenom med eleverna en planering med mål för lektionen som har koppling till styrdokumentet, vilka uppgifter och moment som ska genomföras under lektionen samt hur arbetet ska genomföras. Vid flera lektioner som Skolinspektionen observerar använder lärarna sig i av tidshjälpmedel för att tydliggöra tidsåtgången för lektionernas olika moment samt bildstöd för att tydliggöra moment och begrepp i undervisningen. Flera lektioner avslutas med att lärarna summerar vad lektionen

handlat om. Vid flera lektioner förklarar lärarna vilka moment de ska träna på vid nästkommande lektioner. Undervisningen består av en variation när det gäller arbetssätt och arbetsformer och de anpassas utifrån syftet med lektionen och elevgruppernas behov. Vid de observerade lektionerna varierar arbetssätten på samtliga lektioner. Till exempel får eleverna arbeta både muntligt och skriftligt genom att lyssna på och läsa text, genomföra lekar/spel och se på film med mera. Lärarna och rektorn beskriver att lärarna i stor utsträckning arbetar med att variera arbetsformer i undervisningen med bland annat genomgång, uppgifter i par eller i grupp och enskilda uppgifter. Detta för att undvika långa och enformiga arbetspass och för att motivera eleverna i skolarbetet. Lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att till exempel summera och använda sig av illustrerande exempel och vägledande frågor i dialog med eleverna för att eleverna ska förstå vad som förväntas av dem och hur de ska genomföra uppgifterna i lektionernas olika moment. Efter gemensamma genomgångar och övningar går lärarna (och i förekommande fall resurspersoner) runt bland eleverna och ser till att alla kommer igång och vidare i sitt arbete. De elever som behöver ges extra stöd att komma vidare i sitt arbete med ytterligare förklaringar eller frågor som bidrar till att eleven kan fortsätta arbeta med uppgiften självständigt. Om elever tappar fokus eller behöver hjälp uppmärksammar lärarna i de flesta fall detta direkt och ingriper när de genomför uppgifter enskilt eller i par eller grupp. Elever uttrycker i intervjuer att de i undervisningen tycker att de får den hjälp de behöver av lärarna för att komma vidare i sitt lärande.

Motivation, stimulans och anpassning

Granskningen visar att undervisningen stärker elevernas motivation och att lärarna till stor del förmedlar höga förväntningar på eleverna. Lärarna anpassar också undervisningen på ett tydligt sätt efter elevernas behov. I intervjuer och i inskickat material framkommer att lärarna motiverar eleverna genom att göra lektionerna intressanta för dem. Undervisningen består exempelvis av tydliga uppgifter, utformade på ett sådant sätt att det blir förutsägbart för eleverna vad som förväntas av dem och de känner igen sig och känner sig trygga i den undervisning som ges. För att ytterligare motivera elever, kan de ges övningar som ett spel eller en lek inom ramen för undervisningen. Lärare och elevhälsan tar systematiskt upp vilka elever som kan behöva ytterligare motivation i samband med så kallade klasskonferenser där de går igenom elevernas behov. Eleverna ges under skoldagen också återkommande rörelsepauser för att de lättare ska kunna koncentrera sig och om de arbetat bra och om studieron har varit god så ges de olika typer av överraskningar i form av exempelvis rörelseövningar och lekar. Det finns ett arbetssätt på skolan som tydliggör för eleverna att det är okej att våga prova och att göra fel. Detta genom att lärarna själva ibland medvetet gör fel för att gestalta att det är okej och att det går att göra ett

omtag. Lärarna förmedlar också till stor del höga förväntningar på eleverna och de får stöd och uppmuntran i sitt lärande. Representer för elevhälsan och lärarna säger att eleverna återkommande ges återkoppling i sitt lärande och lärarna jämför exempelvis med tidigare uppgifter som eleverna har genomfört. Det kan till exempel handla om att visa tidigare svåra moment som eleverna lärt sig. På skolenheten har de sedan lång tid tillbaka ett inarbetat relationsinriktat förhållningssätt gentemot eleverna och det kan exempelvis handla om att våga utmana elever så att de når längre i sin kunskapsutveckling. I någon omfattning tenderar det relationella arbetet emellertid enligt representanterna för elevhälsan att leda till att undervisningen blir mindre utmanande och mer lotsande för eleverna fast eleverna skulle kunna utmanas mer. Granskningen visar dock sammantaget att lärarna anpassar undervisningen efter elevernas behov. Rektorn, representanterna för elevhälsan och lärarna säger att de lyckas fånga elevernas behov i undervisningen och att de i hög grad anpassar planeringen av undervisningen efter elevernas behov. Detta gäller exempelvis utformning av uppgifter, val av arbetssätt, indelning av elever i grupper och par i samband med sådant arbetssätt, användandet av s.k. kooperativt lärande etc. De resurspersoner som finns tillgängliga fördelas också efter de behov som finns i elevgrupperna och resurspersonernas arbete planeras och styrs av ansvarig lärare. Detta innebär att ansvarig lärare ibland vid behov kan ha genomgångar i mindre grupper av elever eller med enskilda elever. Lärare säger att de ofta lyckas utmana elever som kommit längre i sitt lärande med utmanande uppgifter och ibland förekommer att elever får stöd med mer avancerade uppgifter av speciallärare och det har förekommit att elever som kommit längre i matematikundervisningen får insatser i grupper. Lärarna säger också de lyckas väl med att stötta elever som nått längre genom utmanade samtal.

Elevernas delaktighet i sitt eget lärande och i undervisningen

Granskningen visar att eleverna ges goda möjligheter att ta ansvar för sitt eget lärande och att lärarna ger dem strategier för detta. I intervjuer med lärare säger de att de gör eleverna medvetna om när de lär sig och att de samtalar med dem om hur de har utvecklats i sitt lärande i undervisningen i olika ämnen och vad de behöver för att fortsatt utvecklas. Skolinspektionens granskning visar också att eleverna ges inflytande i planeringen av undervisningen genom att eleverna kan få ge förslag och rösta om hur de vill arbeta och exempelvis hur de ska arbeta med studieron i form av exempelvis ljudnivå under arbetspass. Eleverna kan också välja teman inom ramen för uppgifter i olika ämnen. Rektorn säger att inflytandet framförallt handlar om inspel från eleverna om arbetssätt och att elevernas inflytande skulle kunna bli mer omfattande. Elever och lärare beskriver också att eleverna är delaktiga i planering av utvecklingssamtal och att de får möjlighet att utvärdera den undervisning som lärarna ger. Elevernas

utvärdering av undervisningen sker genom exit tickets, genom att eleverna får frågor i samband med att ett arbetsområde eller lektion avslutas och genom att eleverna får svara på frågor om undervisningen i enkäter.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. På skolenheten pågår ett förebyggande och främjande arbete med att skapa en trygg miljö för eleverna, vilket eleverna är delaktiga i. På enheten pågår även ett samlat och strukturerat arbete med att skapa studiero för eleverna.

Arbetet för trygghet

Skolinspektionens granskning visar att det på skolenheten pågår ett förebyggande och främjande arbete med att skapa en trygg miljö för eleverna. I inskickat material, intervjuer samt lektionsobservationer framkommer att elevernas upplevelse av trygghet kartläggs genom en enkät och trygghetsvandring och resultaten följs upp och analyseras. Resultaten presenteras också för eleverna, bland annat vid klass- och elevråd. Åtgärder vidtas för att komma till rätta med och förebygga otrygga platser och situationer. Exempelvis är lärarna närvarande vid platser som upplevts som otrygga av eleverna. Därutöver anordnas rastaktiviteter och skolvårdar tar emot eleverna på morgonen och lärarna finns i klassrummen en stund innan ordinarie lektioner för att vara tillgänglig för elever utifrån olika behov. Det finns enligt de intervjuade gemensamma förhållningssätt bland personalen för att upptäcka och reagera om eleverna upplever situationer som otrygga. Vidare vidtas åtgärder för att förebygga och åtgärda otrygghet för eleverna på nätet genom att lärarna samtalar med eleverna om nätanvändning i undervisningen och ger verktyg när det gäller hur de ska förhålla sig till olika situationer på nätet.

Studiero och en lugn miljö

Av granskningen framkommer att det på skolenheten pågår ett aktivt arbete med att skapa studiero för eleverna. Av inskickad dokumentation, intervjuer och

lektionsobservationer framgår att det finns ett aktivt och systematiskt arbete med att skapa studiero. Rektorn, lärarna och elevhälsan säger att det under en längre tid har pågått insatser och uppföljning av strategier för att skapa studiero där elever är involverade och där lärarnas relationella arbete med eleverna är av stor betydelse. Lärarna fångar upp elevernas behov på både individ och gruppnivå. Rektorn skapar sig en god bild av hur studieron är genom samtal med lärare och elever. Lärarna samverkar om studieron genom exempelvis handledning av skolpsykologen och i samband med att lärarna besöker varandras lektioner för att observera arbetet med studiero. Elevhälsa, lärare, elever och rektorn säger att studieron för det mesta är bra på skolan men att det finns utmaningar i vissa klasser där åtgärder sätts in genom insatser från lärare, rektorn och elevhälsan. Skolinspektionens lektionsobservationer visar att eleverna kan arbeta koncentrerat med sina uppgifter på lektionerna utan att bli störda. Vid flera lektioner samtalar lärarna med eleverna om förutsättningar för studieron och lärarna och eleverna kommer överens om förhållningsätt för att ha en god studiero under lektionen. Lärare använder sig av olika metoder som att räkna ner, blåsa i munspel för att signalera övergångar mellan olika arbetsmoment och när ljudnivån tenderar att höjas över överenskommet läge. När ljudnivån tenderar att bli för hög på några av lektionerna ingriper lärarna direkt genom att påminna eleverna om vilken ljudnivå som är förväntad under arbetsmomentet. I flera klassrum finns verktyg för att mäta och signalera vilken ljudvolym som ska gälla under lektionen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning, och utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn analyserar inte avvikelser och skillnader i bedömning och betyg i olika ämnen och årskurser för att säkra likvärdighet. Rektorn ger inte lärarna tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar vilket leder till att lärarna i varierad grad samverkar med varandra och använder olika metoder för kvalitetssäkring.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn inte analyserar avvikelser och skillnader i bedömningar och betyg för att säkra likvärdighet. Rektorn har visserligen påbörjat ett arbete med att föra diskussioner med lärarna om bedömning och betygsättning men rektorn analyserar inte avvikelser i bedömningar och betyg i syfte att ta reda på om de är motiverade eller om lärarna inte bedömer elevernas kunskaper likvärdigt. Lärarna uppger att de inte känner till om rektorn gör en uppföljning av deras arbete med bedömning och betygsättning. Rektorn säger att det finns ett behov av att utöka analysen av arbetet med bedömning och betygsättning så att det omfattar alla ämnen och årskurser och även omfattar förhållandena mellan nationella provresultat och betyg och bedömning.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn inte ger lärarna tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar vilket leder till att lärarna i varierad grad samverkar med varandra och använder olika metoder för kvalitetssäkring. I intervjuer och inskickade dokument framkommer att lärarna endast ges tid för sambedömning vid rättning av nationella prov. Det finns enligt lärarna och rektorn ett behov av att lärarna i alla ämnen och årskurser får förutsättningar att i större grad planera bedömningsuppgifter och bedömningssituationer med varandra. Lärarna lyfter fram att de inom ramen för skolenhetens kollegiala lärande önskar prioritera tid för sambedömning i de olika ämnen de undervisar i.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp lärarnas bedömning och betygssättning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på samt ge lärarna förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn på Hällingsjöskola inte analyserar skillnader i bedömning och betyg i olika ämnen i syfte att säkra likvärdighet. Vidare saknas rutiner för att lärarna ska ges förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg, utöver de rutiner som finns för sambedömning av de nationella proven.

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. I det ansvaret ligger att undersöka om det finns omotiverade avvikelser i betygen inom skolenheten och vid behov besluta om åtgärder för att komma till rätta med dem. Vidare framhålls i Skolverkets allmänna råd om betyg och provning betydelsen av lärares samsyn för arbetet med rättvisande och

likvärdiga betyg. Sambedomning beskrivs också som ett betydelsefullt redskap för ökad likvärdighet, eftersom det bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. Rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Det innebär bland annat att se till att alla lärare får förutsättningar att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn påbörjar ett arbete med att följa upp och analysera lärarnas omdömen och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv. Om avvikelser framkommer i analysen behöver rektorn ta reda på orsakerna till dessa. Rektorn behöver, beroende på vad analysen visar, föra en diskussion med enskilda lärare, arbetslag eller hela kollegiet för att kunna besluta om utvecklingsinsatser. Syftet med åtgärderna bör vara att höja likvärdigheten vid betygssättningen och kompetensen att bedöma elevers kunskaper på skolenheten. Skolinspektionen rekommenderar vidare att rektorn ger samtliga lärare förutsättningar att samverka i syfte att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Detta bör ske med tydlig struktur för möten, innehåll och dokumentation. Arbetet behöver i första hand inrikta sig på att lärarna tillsammans tolkar kriterier för bedömning i förhållande till respektive årskurs samt ämnets syfte och centrala innehåll. Lärarna behöver även ges möjlighet att samverka med lärare från andra skolor som har ansvar för samma årskurser och ämnen som de själva. Detta gäller särskilt de lärare som inte har några ämneskollegor på skolenheten. Genom en ökad samverkan ökar också förutsättningarna för likvärdiga bedömningar och betyg

På Skolinspektionens vägnar

X Camilla Adler

Beslutsfattare

Signerat av: Camilla Adler

X Katrin Söderlind

Föredragande

Signerat av: Katrin Söderlind

I handläggningen av ärendet har även utredarna Matilda Yvede och Maria Larsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 26 till 28 mars 2024. Besöket genomfördes av utredarna Katrin Söderlind, Matilda Yvede och Maria Larsson.

Hällingsjöskolan är en kommunal grundskola i Härryda kommun. Läsåret 2023/2024 har skolenheten 124 elever i årskurserna 1-6. Skolenheten leds av en rektor.

Bilaga 3. Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i planerad kvalitetsgranskning i Hällingsjöskola i Härryda kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den planerade kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde: Rektorn behöver utveckla sin analys av skolenhetens samlade resultat och tydligt sätta dessa i relation till de förutsättningar lärarna får och till undervisningens genomförande.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde: Rektorn behöver följa upp lärarnas bedömning och betygssättning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på samt ge samtliga undervisande lärare förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: